

“Els israelians ja n'estan tips, de la política de la por”

El cap de l'oposició a Israel, Isaac Herzog, promet avorriment, en el millor sentit de la paraula. Vol negociar amb els palestins i fer un país més segur; i vol substituir el temor per l'esperança.

Herzog, de 54 anys, procedeix d'una de les dinasties polítiques més famoses d'Israel. El seu avi va ser el primer gran rabí d'Israel; el seu pare, president del país; i el seu oncle, ministre d'Afers Estrangers. Ha treballat d'advocat, és diputat des del 2003 i ha ocupat diversos ministeris, l'últim dels quals el de Benestar i Serveis Socials amb el primer ministre Benjamin Netanyahu, però el 2011 va dimitir. Sovint s'ha dit que el Partit Laborista està mort, però d'ençà que Herzog és cap de partit i que la popularitat de Netanyahu va caient, torna a tenir possibilitats. Sobretot perquè Herzog i Tzipi Livni s'han unit: si guanyen, volen alternar-se en el càrrec de primer ministre. En les enquestes sobre les eleccions del 17 de març, queden gairebé empatats amb Netanyahu; ja no és improbable que Isaac Herzog pugui guanyar, un home que no és considerat carismàtic i que davant el públic sempre sembla que no se senti del tot còmode. Així que comencem a parlar, dues dones volen fer-s'hi una foto. Ell fa un somriure forçat i les agafa amb el braç; després s'asseu ràpidament. “Vinga, som-hi, no tenim gaire temps”. Aviat l'espera el següent acte de campanya.

—Senyor Herzog, podria ser que aviat el polític més avorrit d'Israel guanyés les eleccions i es convertís en primer ministre?

—Sí, podria ser. Però jo no sóc avorrit; senzillament em prenc les coses amb seriositat.

—Acabem de veure l'espot electoral del primer ministre Benjamin Netanyahu, en què, com si treballés en una llar d'infants, renya uns nens mal

educats que porten els noms dels seus oponents polítics. És divertit, això?

—Això li ho ha de preguntar a ell. Però és l'estil de Netanyahu, i aquest és precisament el problema. Els israelians ja no tenen ganes de sentir aquestes bananades. Entenen que Netanyahu els pren per ximplers, amb aquesta barreja de por i desviació dels temes importants. El taxista que m'ha portat aquí deia: “Sisplau, ocupa't que no hi hagi cap més guerra. El Likud ha portat el caos a les nostres vides”. I qui diu això és gent que ha votat el Likud! L'aliança dels laboristes amb Tzipi Livni va ser un pas revolucionari, així vam fer que la gent tingués l'esperança que les coses poden canviar. I, per tant, el candidat avorrit que seu davant de vostè es convertirà, tant de bo, en el pròxim primer ministre.

—Per què han anomenat la seva llista electoral conjunta “Espai sionista”? Què vol dir, això? O només és una tàctica per apel·lar als votants indecisos de centre?

—No, no és cap tàctica, és un tema important per a nosaltres. L'extrema dreta s'ha apropiat el sionisme i nosaltres estem en contra d'això. El sionisme pertany a tots els israelians, no pas als extremistes. Sionisme vol dir igualtat, drets de les minories, justícia social, benestar i pau amb els nostres veïns. Aquest és el nostre sionisme.

—Dient això, però, exclouen el 20% de la població, els israelians àrabs, que, majoritàriament, no són gens amics del sionisme.

—No, de cap manera. La comunitat àrab ens dona suport. A la nostra llista tenim un diputat àrab molt conegut. I els joves israelians àrabs no es preocupen

de noms i d'eslògans, volen tenir una bona vida; i nosaltres els proporcionem aquesta perspectiva.

—El mot *esquerra* no apareix gaire sovint en els seus discursos. És perquè a Israel s'ha acabat considerant una mena de paraulota?

—L'esquerra és petita; en canvi, no-

saltres conformem un gran centre polític, que decideix qui guanya les eleccions. Els d'esquerres queden encallats en el discurs, no entenen el que passa al nostre voltant, quines preocupacions té la gent.

—Molts israelians es queixen que els aliments són cars i el preu de l'habitatge, elevat; tot plegat va fer que

es produïssin protestes socials el 2011. Podria explicar-nos per què aquí tot és tan car i què farà per posar-hi remei?

—Primerament, hem de repartir el benestar amb més justícia, ajudant les famílies que tenen pocs ingressos. Els costos elevats, però, són culpa del Govern, que és responsable de la manca d'habitatge.

Netanyahu no se n'ha cuidat i per això els terrenys són increïblement cars, encara que l'Estat en posi a disposició dels ciutadans. Fàcilment, podríem reduir els costos un 50%.

—El periodista Ari Shavit escriu que als israelians no els agrada Netanyahu, però que dormen més tranquils si governa ell. Perquè sí que els preocupen els preus elevats, però del que tenen por de veritat és de Hamàs, l'Estat Islàmic i l'Iran. Ha de fer front, doncs, a un país que políticament ha derivat cap a la dreta?

—No estic segur que existeixi aquest gir a la dreta. Els israelians volen la pau i exigeixen que els palestins no ens disparin. Volen estar segurs que jo no trairé els seus interessos si nego un pla de pau. Això és legítim. Tanmateix, ja n'estan tips, de la política de la por de Netanyahu. Ja en tenen prou, de sentir sempre la mateixa cançó. Netanyahu fa gairebé sis anys seguits que és primer ministre i ha fracassat, tant pel que fa a una política econòmica decent com pel que fa a les perspectives de pau i de seguretat.

—Hi ha qui diu que, perquè el Partit Laborista pugui guanyar les eleccions, necessita un general al capdavant.

—Netanyahu va ser capità i jo sóc comandant d'una famosa unitat dels serveis secrets. No crec que avui això influeixi gaire. Això és la vella política.

—S'ha acabat el temps de la política de "mascles"? Israel està preparat per a algú de caràcter amable?

—Sí, i sobretot Israel està preparat per tenir un primer ministre seriós, prudent, decent i experimentat. Diferent del que hi ha hagut fins ara.

—El tema més important de Netanyahu és Iran. Ell adverteix d'una bomba atòmica iraniana i no creu que el país pugui abandonar el seu programa nuclear. Creu que és possible arribar a un acord en les actuals negociacions?

—L'Iran és un règim que escampa odi, per tant, la comunitat internacional s'ha de mantenir ferma en els seus principis durant les negociacions. Però ha de negociar, amb tranquil·litat i professionalitat. En lloc d'atribuir-se les culpes mútuament, s'haurien de debatre totes les possibilitats. És en aquest punt que la meua posició es diferencia de la de Netanyahu.

Cartell electoral del laborista Isaac Herzog amb Tzipi Livni, ex-ministra de Justícia.

—Vostè defensa, doncs, una relaxació de les sancions?

—Això ha de ser part del procés, quan estiguem segurs que l'Iran destruirà de veritat les seves instal·lacions nuclears.

—També hi ha un altre conflicte per resoldre, el que fa referència als palestins. Com és que el procés de pau no apareix en la seva campanya electoral? S'estima més centrar-se en qüestions socials i en l'economia?

—Miri, li seré franc: la relació amb els palestins no havia estat mai tan dolenta com ara. El president Mahmud Abbas ha decidit unilateralment forçar una solució. És per això que els israelians ara mateix no tenen gaire confiança en properes negociacions de pau. Però Tzipi Livni i jo estem a favor del procés de pau i sí, el volem reactivar. Tots dos sabem molt millor que Netanyahu com podem protegir els interessos dels nostres ciutadans.

—En concret, quin són els seus plans i per on començaria? Per on van acabar les últimes negociacions de pau? Aturant la construcció d'assentaments? Excarcerant presos?

—Sobre això no li puc dir res més que necessitem un procés que requereix col·laboració regional amb Egipte i Jordània. Però no vull prometre res que al final no pugui complir. No conec el tarannà del president Abbas. Qui sap si vol negociar? Ens hem trobat a vegades i, com molts israelians, m'ha preocupat la seva

actitud intransigent. Però ho intentarem i hem de pensar mesures que generin confiança. Ara per ara, no hi ha una relació de confiança entre Netanyahu i Abbas, i això és un dels principals problemes.

—És possible tornar a un procés de pau seguint el model antic? L'Autoritat Nacional Palestina ara intenta imposar un estat palestí unilateralment.

—Jo crec que el que fa el president Abbas és un joc perillós i sense sentit. La comunitat internacional ho hauria de rebutjar.

—Quines alternatives oferiria als palestins, vostè?

—No li puc fer promeses sense saber encara si seré primer ministre o no i si Abbas voldrà parlar amb mi. Però m'imagino perfectament negociant amb ell. I sí, molt aviat arribaran mesures per construir la confiança.

—El qui seria ministre de Defensa si vostè guanyés, Amos Yadlin, no creu precisament que Abbas sigui un soci.

—Sí, pensa que Abbas no aprovarà un acord de pau assolit amb un cap de Govern israelià. Però cal esperar a veure què passa.

—És possible una solució amb dos Estats, no tan sols com a idea, sinó a la pràctica, malgrat els molts assentaments?

—I tant que encara és possible. Nosaltres creiem en la idea de blocs d'assentaments, en l'intercanvi entre

països. Iestic segur que les mares i els pares de l'altra banda volen la pau tant com nosaltres. No és senzill, però. Alguns creuen que podríem reprendre les negociacions al mateix punt on les vam deixar, però no és així. Perquè els últims anys hem fet passos enrere: per tornar al punt de sortida necessitarem molt de temps. I encara en caldrà molt més per avançar novament.

—Però això no és tot, prop del seu país hi ha una guerra civil i hi ha l'Estat Islàmic. Veient tot això, la pau encara és més difícil?

—L'Estat Islàmic és una amenaça seriosa i hem de combatre'l unint les forces. Però precisament per això és tan important millorar la relació amb els palestins. No sé si me'n sortiré, però prometo que ho intentaré.

—Ens pot prometre que no hi haurà una quarta guerra de Gaza?

—No volem un quart assalt, això és evident. Per això la franja de Gaza s'ha de desmilitaritzar, hi ha d'haver una reconstrucció. Després de l'operació de l'estiu passat, Tzipi Livni va fer una proposta en aquest sentit: una resolució del Consell de Seguretat de les Nacions Unides que estableixi alhora com s'ha de desmilitaritzar Gaza i que l'Autoritat Nacional Palestina n'agafi el control. Netanyahu ho va rebutjar i per això no es va produir. Ara tenim una treva, i la situació és perillosa.

—Vostè també posa com a condició prèvia, com Netanyahu, que els palestins reconeixin Israel com un Estat jueu?

—Jo no poso condicions prèvies, però al final de les negociacions tothom ha de reconèixer l'altre. Nosaltres hem de reconèixer Palestina com l'Estat dels palestins i els palestins han de reconèixer Israel com l'Estat dels jueus. Així quedava establert en el pla de repartició de l'ONU de 1947, els Acords d'Oslo ho preveïen i fins i tot Yasser Arafat parlava de l'Estat jueu. Però com a condició prèvia? No.

—El Govern de Netanyahu també ha fracassat en la disputa per aprovar una nova llei fonamental que definiria Israel, en primer lloc, com a Estat jueu. D'on ve aquest desig de fer passar, de cop i volta, la religió per sobre de la democràcia?

—Aquesta llei la van proposar el Likud i la dreta, i al darrere hi havia clarament interessos polítics. Però van calcular malament i van fracassar, perquè van tocar un punt delicat de la nostra societat. Israel és totes dues coses: jueu i democràtic. No està escrit enlloc, això s'ha adquirit amb un procés evolutiu. I aquest equilibri és important.

—Aquest desig de tenir una identitat clarament definida és també una reacció a l'agitació que hi ha a la regió?

—En part, segurament, és conseqüència dels esdeveniments de l'estiu passat. Primer, l'assassinat de tres joves israelians; després, la guerra a Gaza. Hi ha un sentiment creixent d'unió, però també d'amenaça.

—L'escriptor Amos Oz tem que Israel es pugui convertir en un "gueto aïllat". Comparteix aquest punt de vista?

—Sí, i això és degut al fet que Benjamin Netanyahu ha aïllat el nostre país dins de la comunitat internacional.

—Cap al març, Netanyahu vol pronunciar un discurs davant del Congrés dels Estats Units, cosa que no havia acordat prèviament amb Barack Obama. Amb aquesta acció ha fet enfadar molt Washington.

—Jo crec que aquest discurs és totalment innecessari. Netanyahu l'hauria de cancel·lar. Aquesta intervenció al Congrés va en contra dels interessos del nostre país, perquè farà empitjorar encara

més les nostres relacions amb el Govern nord-americà. En comptes de perjudicar més la nostra reputació, valdria més que expliquéssim al món la nostra història: som un Estat que prové del no-res, que va néixer de les cendres de l'Holocaust. Avui dia, a Israel, hi viuen jueus de més de cent països. La meua mare va fugir d'Egipte; el meu pare va emigrar des d'Irlanda. Vam crear aquest país meravellós, on hi ha llibertat de premsa, una justícia independent i una sistema judicial fort.

—Vostè diu que Netanyahu ho ha fet gairebé tot malament, el seu eslògan de campanya fa així: "O nosaltres o ell". Però pot prometre que no farà coalició amb ell?

—Prometo que faré tot el possible perquè Netanyahu perdi les eleccions. Si cal, però, negociaré amb diversos partits, també amb el Likud, per formar una coalició. Si ara Netanyahu diu que no farà cap coalició amb nosaltres, confirmarà el que ja sabem de fa temps: que la seva coalició desitjada és una barreja de polítics i partits radicals, és a dir, que qui vota Netanyahu també vota Naftali Bennett i la seva tropa de radicals.

—El seu pare, Chaim Herzog, va ser president d'Israel. Com va influir la seva carrera política?

—El més important que vaig aprendre del meu pare és que un no s'ha de rendir mai. S'ha de tenir esperança i creure; i actuar. Jo vaig deixar una feina ben pagada que tenia en un despatx d'advocats per servir el país, tal com va fer la meua família.

—El seu pare és el seu exemple a seguir o en té algun altre?

—El meu model de primer ministre és Levi Eshkol. No és gaire conegut; va governar durant els anys seixanta. La seva contribució va ser preparar-nos per a la guerra dels Sis Dies. Va dialogar amb els seus rivals polítics, els nacionalistes de dreta. Va contribuir que els ciutadans àrabs d'Israel tinguessin els mateixos drets. I va fomentar la llibertat d'opinió i de premsa. No va ser un líder carismàtic espectacular, però va ser un excel·lent primer ministre.

—Senyor Herzog, moltes gràcies per l'entrevista.

Juliane von Mittelstaedt i Nicola Abé

© Der Spiegel

Traducció d'Arnau Figueras